

ściola parafjalnego w Dąbrownie granicą polityczną, przekazano duszpasterstwu w Koszelewach 1920 r.

Prawne wydzielenie powyższych miejscowości z odnośnych związków parafjalnych i przyłączenie do kapelanji w Koszelewach miało według ogłoszenia w Orędowniku Kościelnym z r. 1913 później nastąpić.

Obecnie zachodzi nagleca potrzeba utworzenia w Koszelewach gminy kościelnej z prawami korporacyjnymi celem wybudowania projektowanej oddawna kaplicy i przeprowadzenia odbudowy zniszczonych przez operacje wojenne budynków.

Wysłuchawszy przedstawicieli wszystkich zainteresowanych parafij eryguję niniejszem w Koszelewach z powyżej pod 1, 2, 3 wymienionych miejscowości osobną gminę kościelną jako kapelanję, ze wszystkimi jej przysługującymi prawami od 1 kwietnia 1923 r.

Pelplin, dnia 6 marca 1923 r.

Biskup Chełmiński
(—) Augustyn Rosentreter.

Zatwierdzam niniejszem dokument Władzy Biskupiej z 6 marca 1923 r. nr. G. W. 1496 w sprawie utworzenia osobnej gminy kościelnej t. zw. kapelanji w Koszelewach w powiecie lubawskim z dniem 1 kwietnia 1923 r. i na zasadzie ogólnej ustawy krajowej (II) 11 § 238 **postanawiam pozbadać stosunków**, że w myśl tegoż dokumenta mają być wydzielone

- 1) z parafji W. Łęck miejscowości: Koszelewy, Koszelewki, Żabiny, Rapaty, Gralewo, Drzazgi, Uzdowo, Myśleń, Wesołowo, Smolniki i Murawki.
- 2) z parafji Rumian: Grabacz
- 3) Marjanowo i Prusy.

Miejscowości wyżej wymienione tworzyć mają osobną gminę kościelną ze siedzibą w Koszelewach.

Wojewoda Pomorski
(—) Jan Brejski.

2.

W sprawie przyznania praw szkół akademickich Seminarjum Duchownemu w Pelplinie.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Dep. Nauki i Szkół Wyższych Warszawa dnia 29 października 1923 r. nr. 8951—IV-23 wyjaśnia, że Seminarjum Duchowne w Pelplinie jest umieszczone w spisie szkół wyższych, których ukończenie uprawnia w służbie państwowej do pobierania dodatku za studia wyższe. (Rozp. Rady Ministrów z dnia 27 lutego 1922 r. Dz. Ust. R. P. nr. 22 poz. 183). Wobec tego absolwenci tego seminarjum, o ile posiadają egzamin dojrzałości, mają prawo do pobierania dodatku za studia wyż-

sze w służbie państwowej względnie do pobierania w służbie państwowej nauczycielskiej poborów, przysługujących nauczycielom z akademickim wykształceniem.

Podajemy to do wiadomości.

Pelplin, 2 stycznia 1924 r.

Biskupi Jen. Wikarjat Chełmiński.

3.

Msze św. in festis supp. et ratione binationis wolno ofiarować na własną intencję za pobraniem stypendjum, jeżeli to stypendjum przynajmniej 100 000 marek wynosi. W innych razach odprawić na intencję Ordynariusza.

Pelplin, dnia 2 stycznia 1924.

Biskupi Jen. Wikarjat Chełmiński.

4.

Kolekta na nowy kościół w M. Tarpnie—Grudziądz.

W parafji Grudziądzkiej, która liczy obecnie przeszło 33 000 dusz, urządzono stację duszpasterską, w M. Tarpnie. Na ten cel już w roku 1922 zakupiono realność za 14 milionów i przystąpiono do wybudowania nowego kościoła. Na rzecz nowego kościoła parafja Grudziądzka bardzo znaczne już złożyła ofiary. Ks. dziekan Dembek, proboszcz grudziądzki, pisze: „W ostatnim czasie dzięki nadzwyczajnej kolekcji domowej w obrębie całej parafji wpłynęły bardzo poważne kwoty, tak że do dnia dzisiejszego (22. 12. 1923) parafja nasza na nowy kościół zebrała sumę 950 milionów. Mimo to nie mamy ani ołtarza, ani organów, ani ławek — za to długi, które jeszcze musimy spłacić, wynoszą 5½ miliardów.“

Dlatego ksiądz dziekan Dembek prosił Najprzewielebniejszego księdza Biskupa Ordynariusza o zarządzenie kolekty diecezjalnej na nowy kościół w M. Tarpnie. Najprzewielebniejszy Arcypasterz przychylił się do jego prośby i polecił ogłosić kolektę diecezjalną na kościół w Tarpnie. Kolekta ta się odbędzie w III niedzielę p. Ephiiphaniae 27 stycznia r. b. we wszystkich kościołach parafjalnych i filjalnych i w wszystkich kaplicach na wszystkich nabożeństwach.

Ww. księża proboszczowie i rządcy parafji zechcą powyższą kolektę w II. niedzielę p. Ep. ogłosić i gorąco polecić i składki kolekty natychmiast do księży dziekanów odesłać, którzy more solito je nadeślą do kasy biskupiej.

Pelplin, dnia 2 stycznia 1924.

Biskupi Jen. Wikarjat Chełmiński.

5.

Concessio indulgentiae.

Die 15 iunii 1923.

Ssmus Dominus Noster D. Pius div. Prov. Pp. XI, in audientia, infrascripto Cardinali Poenitentiario Maiori impertita, benigne concessit, ad augendam fidelium pietatem erga Ssmum Sacramentum, Indulgentiam partialem trecentorum dierum, lucranda ab iis, qui templum ingressi, ante omnes alios pietatis auctus, ad altare, ubi Ssma Eucharistia asservatur, se contulerint, ibique, saltem corde contrito, Ssmum Sacramentum vel breviter adoraverint. Praesenti in perpetuum valituro absque ulla Brevis expeditione. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

O. Card. Giorgi, Poenitentiarius Maior.
S. Fagiolo, S. P.
Secretarius.

6.

M. R. R.

**Okręgowy Urząd Ziemiański
w Poznaniu**

Wydział Likwidacyjny

Nasza L. dz L. C. 101 23.

Poznań, dnia 26 października 1923.

Do Generalnego Wikarjatu Biskupiego
w Pelplinie.

Wobec zgody Ministerstwa Wyznań Religijnych i oświecenia Publicznego na niezwłoczne przejęcie spraw patronatu nad kościołami i przekazania na rachunek bieżący w Centralnej Kasie Państwowej w Warszawie do dyspozycji Ministerstwa Wyznań Religijnych i O. P. kwoty 380 000 000 mk. na wydatki z tytułu patronatu nad kościołami i szkołami (pismo Min. Reform Rolnych, Wydział Finansowy z 4. 9. 1923 L. d. 2240 (F) zostały akta spraw patronatu kościelnego wysłane do odnośnych Województw celem dalszego załatwienia.

Ze względu na powyższe proszę o zawiadomienie podległych Władz Duchownych, że z dn. I. 11. b. r. należy sprawy te do kompetencji odnośnego Województwa i tamże interesowani wnioski swe zgłaszać winni.

Prezes:

w z. podpis.

Podajemy powyższe pismo Okręgowego Urzędu Ziemiańskiego w Poznaniu dozorom kościelnym do wiadomości.

Pelplin, dnia 17. 12. 23.

Biskupi Jen. Wikarjat Chelmiński.

7.

W Bładźminie wsi należącej do parafii Świekatowskiej urządzono stację duszpasterską. Pierwszym lokalnym wikarym tej stacji mianowano ks. Leona Słomskiego z Siłna. Poświęcenie nowo wybudowanego kościoła odbyło się 16-go grudnia 1923 r.

Pelplin, dn. 31 grudnia 1923 r.

Biskupi Jen. Wikarjat Chelmiński.

8.

Przedpłata za Oświadcznik

wynosić będzie w roku 1924 — 2 złote. Należytość uprasza się bezzwłocznie nadsyłać według kursu franka szwajcarskiego.

Pelplin, dnia 2 stycznia 1924 r.

Biskupi Jen. Wikarjat Chelmiński.

9.

Examen pro cura 1924.

I. Terminus.

- 1. A—M incl. 14 Maii } hora 9 in aula
- 2. N—Z incl. 21 Maii } Canc. Epp.

II. Terminus.

- 1. A—M incl. 8 Octobris } hora 9 in aula
- 2. N—Z incl. 15 Octobris } Canc. Epp.

Materia examinis.

- a) Ex Scriptura Sacra: Evang. sec. Joannem cap. 1—6 incl.
- b) Ex Jure Canonico: De sacram. ordinis can. 948—1011; de beneficiis aliisque institutis ecclesiasticis non collegialibus can. 1409—1494; de bonis Ecclesiae temporalibus can. 1495—1551.
- c) Ex theologia morali: Theologia moralis generalis.
- d) Ex theologia dogmatica: De sacramentis in specie et de rebus novissimis.
- e) Ex historia eccl.: A pontificatu Gregorii VII usque ad annum 1517.
- f) Ex theologia pastoralis: De sacramentis poenitentiae et Extremae Unctionis, de sacramentalibus et de ritu celebrandi missem.

Presbyteri quorum iurisdictio hoc anno exspirat, quatuor saltem hebdomades ante terminum supra constitutum Vicariatus Generali in scriptis nomen dabunt et instrumentum iurisdictionis transmittend.

Pelplini, die 3. Januarii 1924.

Biskupi Jen. Wikarjat Chelmiński.

10.

Nominacje.

1. Ks. Hugon Szpitter został mianowany wikarym w Świniarzu.
2. Ks. Słomski wikary z Wejherowa został mianowany lokalnym wikarym w Bładźminie parafii Świekatowskiej.
3. Ks. Władysław Grochocki dostał instytucję na beneficjum w Chełmoniu.
4. Ks. prob. Dembek z Grudziądza został instytucyjowany na dziekana dekanatu Lasińskiego.
5. Ks. prof. Dr. Nowicki dostał urlop celem objęcia stanowiska profesora pisma świętego i języków semickich przy Wszechnicy Wileńskiej.
6. Powołano na profesorów przy Collegium Marianum księży Szymańskiego Stanisława z Kowalewa i Deję Alojzego z Kamienia. ks. Szymańskiego zarazem w charakterze wikarego tumskiego.

Biskupi Jen. Wikarjat Chełmiński.

11.

Pocztowa Kasa Oszczędności w Poznaniu podwyższyła znów i to od Nowego Roku opłatę manipulacyjną z 2000 Mk. na 10,000 Mk. od każdej przesyłki pieniężnej. Dlatego zwracamy uwagę ks. ks. Dobrodziejów, aby do każdej przesyłki pieniężnej dołączyli 10,000 Mk. na koszt manipulacyjny, w przeciwnym bowiem razie zmuszeni będziemy brakującą kwotę ściągnąć przez zaliczkę pocztową.

Pelplin, dnia 7 stycznia 1924.

Biskupi Gen. Wik. Chełmiński.

12.

Altaria portatilia.

Podajemy do wiadomości Wielebnego Duchowieństwa, że altaria portatilia kosztują wartość 4 centnarów żyta za sztukę.

Pelplin, dnia 8 stycznia 1924 r.

13.

Komitet Stowarzyszenia św. Bonifacego i Wojciecha podaje do wiadomości, że w r. 1923 wynosił przychód w walucie polskiej 24 888 839 mkp. rozchód w walucie polskiej 22 175 413 mkp.

przechodzi na rok 1924 2 713 426 mkp.

Wszystkie kolekty i inne dobrowolne składki na rzecz naszego stowarzyszenia trzeba wpłacać na nasze P. K. O. Poznań 200717 z dołączeniem manipulacyjnego, które wynosi obecnie 10 000 mkp.

Pelplin, dnia 7 stycznia 1924 r.

14.

Directorium Sodalitatis Ignatianae prosi o rychłe nadesłanie składek na rok bieżący, oraz wszystkich zaległych składek. Podług uchwały Walnego Zebrania w roku 1923 wynosi roczna składka począwszy od roku 1923 włącznie 20 000 marek. Do tej sumy trzeba dodać jeszcze koszt manipulacyjny, które wynoszą teraz 10 000 marek. Numer naszego konta podany jest na nagłówku Orędownika.

Pelplin, dnia 7 stycznia 1924 r.

15.

Przewielebni ks.ks. kierujący III. Zakonem św. Franciszka zechcą aż do 1 kwietnia r. b. na ręce dyrektora diecezjalnego nadesłać sprawozdanie na rok 1923.

Pelplin, dnia 7 stycznia 1924 r.

16.

Directorium officii div.

Cena za directorium off. divini pro 1924 zostało ostatecznie ustanowione na 2½ złotego polskiego po dziennym kursie franka szwajcarskiego. Przewielebnych księży dziekanów, którzy za nadesłaniem im dyrektorja dotychczas jeszcze całej sumy nie zapłacili, uprasza się, aby to czempredziej uczynili. cfr. Oręd. Nr. 6-23 nr. 62.

Pelplin, dnia 12 stycznia 1924 r.

17.

Prosimy wielebnych księży proboszczów i rzadców parafii o podanie do wiadomości swoich parafjan, że o ile bezpośrednio parafianie do Władzy biskupiej pisywać będą, powinni dołączyć na opłatę za 3 listy, ażeby władza mogła w interesie wnioskodawcy uczynić dochodzenia.

Pelplin, dnia 14 stycznia 1924 r.